2024/2362

10.10.2024 г.

РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2024/2362 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 11 април 2024 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Ключови цифрови технологии“ (понастоящем съвместно предприятие „Интегрални схеми“) за финансовата 2022 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Ключови цифрови технологии“ за финансовата 2022 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0101/2024),

А. като има предвид, че съвместното предприятие „Ключови цифрови технологии“ (съвместното предприятие КЦТ) със седалище в Брюксел е създадено за периода, приключващ на 31 декември 2031 г. през ноември 2021 г. в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ с Регламент (ЕС) 2021/2085 ([1]) на Съвета;

Б. като има предвид, че съвместното предприятие КЦТ заменя и е приемник на съвместно предприятие „Електронни компоненти и системи за водещи позиции на Европа“ (съвместно предприятие ECSEL), създадено през май 2014 г. в рамките на програма „Хоризонт 2020“ с Регламент (ЕС) № 561/2014 ([2]) на Съвета за периода до 31 декември 2024 г.; като има предвид, че на 26 юни 2014 г. СП ECSEL замени и стана приемник на консултативния съвет на европейската инициатива по наноелектроника и на съвместното предприятие за авангардни научни изследвания и технологии за вградени интелигентни системи;

В. като има предвид, че съвместното предприятие КЦТ е публично-частно партньорство, насочено към научни изследвания и иновации в ключови цифрови технологии, които са от съществено значение за конкурентното лидерство на Европа в цифровата икономика, по-специално в сектора на електронните компоненти и системи;

Г. като има предвид, че учредители на съвместното предприятие са Съюзът, представляван от Комисията, участващите държави и три асоциации от отрасъла, а именно Европейската асоциация за интегриране на интелигентни системи, Сдружението за дейности в областта на наноелектрониката в Европа и отрасловото сдружение за модерни научни изследвания и технологии за вградени интелигентни системи Inside Industry Association (INSIDE), които представляват заинтересованите страни съответно от сектора на микроелектрониката и наноелектрониката, интегрираните интелигентни системи и вградените или кибер-физическите системи;

Д. като има предвид, че през юли 2023 г. съгласно Регламент (ЕС) 2023/1782 ([3]) на Съвета съвместното предприятие КЦТ беше преобразувано в съвместно предприятие „Интегрални схеми“; като има предвид, че съгласно изменението разширяването на компетентността на съвместното предприятие „Интегрални схеми“ цели насърчаването на разработването на иновативни полупроводникови технологии от следващо поколение и укрепването на европейския капацитет за производство на интегрални схеми в рамките на инициативата „Интегрални схеми за Европа“; като има предвид, че вноската от Съюза за съвместното предприятие КЦТ ще бъде увеличена от 1,8 милиарда евро на 4,2 милиарда евро, като 2,7 милиарда евро от финансирането ще бъде отпуснато по програма „Хоризонт Европа“, а 1,5 милиарда евро — от програма „Цифрова Европа“;

Е. като има предвид, че с цел постигане на по-голяма прозрачност съвместното предприятие КЦТ следва да оповестява в своите годишни отчети съответните данни относно вноските на своите членове на програмно равнище; като има предвид, че за всяка програма, по която те извършват дейност, съвместното предприятие КЦТ следва да представя цялата съответна информация, по категории членове до края на годината, включително законоустановените целеви нива за вноските, определени за съответната програма, размера на получените вноски и размера на правните задължения; като има предвид, че съвместното предприятие КЦТ следва да продължи да подобрява прозрачността;

([1]) Регламент (ЕС) 2021/2085 на Съвета от 19 ноември 2021 г. за създаване на съвместните предприятия в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ и отмяна на Регламенти (ЕО) № 219/2007, (ЕС) № 557/2014, (ЕС) № 558/2014, (ЕС) № 559/2014, (ЕС) № 560/2014, (ЕС) № 561/2014 и (ЕС) № 642/2014 (ОВ L 427, 30.11.2021 г., стр. 17).

([2]) Регламент (ЕС) № 561/2014 на Съвета от 6 май 2014 г. за създаване на съвместното предприятие ECSEL (ОВ L 169, 7.6.2014 г., стр. 152).

([3]) Регламент (ЕС) 2023/1782 на Съвета от 25 юли 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/2085 за създаване на съвместните предприятия в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ по отношение на съвместното предприятие „Интегрални схеми“ (ОВ L 229, 18.9.2023 г., стр. 55).

Общи положения

1. отбелязва, че промените в размера на бюджета на съвместното предприятие КЦТ зависят главно от етапа на изпълнение на многогодишните програми за научни изследвания и иновации, които съвместното предприятие КЦТ изпълнява;

2. приветства приноса на съвместното предприятие КЦТ за укрепване на стратегическата автономност на ЕС в сектора на електронните компоненти и системи;

3. отбелязва, че съвместното предприятие КЦТ е започнало да обявява първите покани за представяне на предложения по линия на „Хоризонт Европа“ още в края на 2021 г.; отбелязва в допълнение, че бюджетът за 2022 г. включва бюджетните кредити за поемане на задължения за поканите за представяне на предложения по програма „Хоризонт Европа“, планирани за 2022 г., и бюджетните кредити за свързаните с тях авансови плащания;

Бюджетно и финансово управление

4. отбелязва въз основа на доклада на Сметната палата („доклада на Палатата“), че годишните отчети на съвместното предприятие КЦТ дават вярна представа във всички съществени аспекти за финансовото състояние на съвместното предприятие към 31 декември 2022 г., както и за резултатите от неговата дейност, паричните потоци и промените в нетните активи за приключилата година, в съответствие с разпоредбите на неговия финансов регламент и счетоводните правила, приети от отговорния счетоводител на Комисията; отбелязва освен това, че операциите, свързани с отчетите, са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти;

5. отбелязва, че през 2022 г. общият размер на наличните бюджетни кредити достигна 261,4 милиона евро за поети задължения (в сравнение с 214,0 милиона евро през 2021 г.) и 222,2 милиона евро за бюджетни кредити за плащания (в сравнение с 199,3 милиона евро през 2021 г.) ([4]); отбелязва в допълнение, че степента на усвояване на бюджета е достигнала 100 % за бюджетните кредити за поети задължения и 55 % за бюджетните кредити за плащания;

6. отбелязва, че в годишните си отчети за 2022 г. съвместното предприятие КЦТ не е оповестило важна информация за вноските на членовете на програмно равнище, която е от съществено значение за изчерпателната комуникация относно постиженията на съвместното предприятие КЦТ в края на годината; отбелязва по-специално, че съвместното предприятие КЦТ не е извършило сравнение на вноските, получени от всяка категория членове до края на годината по всяка програма, със законово определените целеви нива за вноските, определени за съответната програма; отбелязва освен това, че в посочените отчетите съвместното предприятие КЦТ не е оповестило размера на вноските от партниращите държави за съвместното предприятие КЦТ ([5]); призовава съвместното предприятие КЦТ да разгледа тези въпроси и приветства неговия ангажимент да предостави информация, по-специално относно сравнението на законово определените цели на съответните програми;

7. отбелязва, че по-голямата част от непаричните вноски от членовете на съвместното предприятие КЦТ от частния сектор все още не са валидирани (1 172,5 милиона евро);

8. отбелязва, че в края на 2022 г. съвместното предприятие КЦТ е било поело задължения за максималната оперативна вноска на Съюза от 1 1697 милиона евро по сключени споразумения за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по програмата „Хоризонт 2020“ и че от тази сума, за която са поети задължения, около 139,2 милиона евро (или 11,9 %) предстои да бъдат изплатени през следващите години за проекти, които все още не са завършени;

9. отбелязва, че в края на 2022 г. съвместното предприятие КЦТ е оценявало потенциалните окончателни непарични вноски на членовете от частния сектор за оперативни дейности по „Хоризонт 2020“ на 1 579 милиона евро, или 97,6 % от минималното целево ниво от 1 617,5милиона евро; отбелязва, че съвместното предприятие КЦТ може да изчислява и валидира непаричните вноски от членовете от частния сектор едва след извършването на всички плащания от съвместното предприятие КЦТ и от участващите държави и след получаването на всички сертификати при приключване на проектите и необходимите сертификати за финансовите отчети; отбелязва, че в този контекст и като се има предвид, че в края на 2022 г. са били приключени само ограничен брой проекти по „Хоризонт 2020“, валидираните непарични вноски от промишления сектор са възлизали на 406,5 милиона евро (или 25 %) от целевия размер;

([4]) В наличния бюджет се включват неусвоените бюджетни кредити от предходни години, които съвместното предприятие е заложило отново в бюджета за текущата година, целевите приходи и преразпределените бюджетни кредити за следващата година.

([5]) Европейска сметна палата, Годишен доклад относно съвместните предприятия на ЕС за финансовата 2022 г.

10. отбелязва, че въз основа на решенията за финансиране на Съвета на публичните органи на съвместното предприятие КЦТ относно поканите за представяне на предложения за периода 2014—2020 г. Сметната палата („Палатата“) е изчислила, че в края на 2022 г. участващите държави са подписали договорни задължения в размер на 1 106,2 милиона евро (или 95 % от целта) и че от тази сума те са декларирали общ финансов принос в размер на 495,3 милиона евро, който са платили пряко на подкрепените от тях национални бенефициенти по проекти по „Хоризонт 2020“; отбелязва, че разликата се дължи на това, че участващите държави потвърждават и отчитат разходите си на съвместното предприятие КЦТ при приключването на проектите по програма „Хоризонт 2020“, които подпомагат;

11. отбелязва, че равнището на изпълнение на бюджетните плащания за 2022 г. за дейностите по програма „Хоризонт 2020“ е намаляло поради проблеми на бенефициентите с нарастващите цени и доставките;

12. отбелязва, че за дейностите по „Хоризонт 2020“ за 2020 г. съвместното предприятие КЦТ не е получило нови оперативни бюджетни кредити за поемане на задължения, тъй като то е приключило последната си покана за представяне на предложения в края на 2020 г.; отбелязва, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за оперативни плащания е намаляла до 74 % (в сравнение с 85 % през 2021 г.), което според съвместното предприятие КЦТ се дължи на проблеми, произтичащи от COVID-19, с които се сблъскват бенефициентите; отбелязва освен това, че за значителен брой текущи проекти по „Хоризонт 2020“ техническите дейности са били забавени или поради недостиг на материали за интегрални схеми или поради невъзможност персоналът да получи достъп до съоръженията за разработване и изпитване, и че поради това тези проекти е трябвало да бъдат изменени или удължени, а окончателните плащания – отложени за 2023 г.;

13. изразява съгласие с констатацията на Палатата, че съвместното предприятие КЦТ следва да изготви план за действие със срокове за приключване на изпълнението на проектите, одобрени в предходните периоди на многогодишните финансови рамки;

14. отбелязва, че що се отнася до изпълнението на програми в рамките на „Хоризонт Европа“, в края на 2022 г. Комисията е направила парични вноски в размер на 171,1 милиона евро, от които съвместното предприятие КЦТ е използвало 42,3 милиона за авансови плащания по първите споразумения за безвъзмездна финансова помощ, сключени в рамките на „Хоризонт Европа“;

15. отбелязва, че в края на 2022 г. изпълнението на бюджета за административните плащания на съвместното предприятие КЦТ (по дял 2) е ниско – 63 %; отбелязва, че според доклада на съвместното предприятие КЦТ за бюджетното и финансовото управление това се дължи главно на отлагането на въвеждането на ИТ инструментите в подкрепа на системата за централизирано управление на финансовите вноски, както и на по-слабата комуникационна дейност;

16. отбелязва в допълнение, че при съвместното предприятие КЦТ се наблюдава спад в изпълнението на оперативния му бюджет, който се дължи на проблемите с нарастващите цени и с доставките, които бенефициентите са изпитали след пандемията от COVID-19 и руската военна агресия в Украйна;

Обществени поръчки и персонал

17. отбелязва въз основа на консолидирания годишен отчет за дейността за 2022 г., че обществените поръчки и договорите се управляват в съответствие с разпоредбите на финансовия регламент на съвместното предприятие КЦТ и се координират в рамките на неговия административен и финансов екип;

18. отбелязва освен това, че в контекста на доброто финансово управление и ефикасността съвместното предприятие КЦТ е използвало във възможно най-голяма степен различните споразумения за нивото на обслужване (СНО), които вече са сключени със съответните служби на Комисията, както и със своите членове от частния сектор, и е използвало междуинституционални рамкови договори (напр. ИТ услуги и оборудване, услуги за временен персонал, услуги за външен одит);

19. отбелязва, че през 2022 г. съвместното предприятие КЦТ е провело много малък брой процедури за възлагане на обществени поръчки, основно за договори с ниска стойност, и че през посочената година не са стартирани процедури за възлагане на обществени поръчки, свързани с оперативни дейности;

20. отбелязва, че щатното разписание на съвместното предприятие КЦТ за 2022 г. предвижда 30 срочно наети или договорно наети служители и че в края на 2022 г. в съвместното предприятие са работили 25 щатни служители от 8 националности (8 BE, 5 FR, 4 ES, 2 BG, 2 EL, 2 RO, 1 IT, 1 PL), сред които 11 мъже и 14 жени;

21. отбелязва, че през 2022 г. са стартирани шест външни процедури за набиране на персонал; длъжностите, които трябва да бъдат заети през 2023 г. са изпълнителен директор, кореспондент по счетоводство и финанси, програмен служител, служител по бюджета, финансов асистент, ръководител на сектор;

22. що се отнася до текучеството на персонала, началникът на отдел „Комуникации“ се е пенсионирал на 1 април 2022 г., счетоводителят е напуснал съвместното предприятие КЦТ на 1 октомври 2022 г., служителят по бюджета — на 1 ноември 2022 г., а договорът на изпълнителния директор е изтекъл на 31 октомври 2022 г.;

Управление и контрол

23. отбелязва, че Общата служба за одит на генералната дирекция за научни изследвания и иновации на Комисията отговаря за последващите одити по отношение на разходите по „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“; за разходите по „Хоризонт 2020“ (уравнявания и окончателни плащания) съвместното предприятие КЦТ е отчело представителен процент грешки в размер на 2,6 % и процент остатъчни грешки в размер на 0,8 % ([6]); отбелязва, че все още предстои да бъдат извършени последващите одити във връзка с програмата „Хоризонт Европа“, тъй като първите междинни плащания се очакват едва през 2024 г.;

24. отбелязва, че за да направи оценка на контрола на съвместното предприятие КЦТ върху оперативните плащания, Палатата извърши одит на произволна извадка от плащания по „Хоризонт 2020“, направени през 2022 г., на ниво крайни бенефициенти ([7]); отбелязва, че Палатата не откри грешки или слабости на контрола при бенефициентите на съвместното предприятие КЦТ, включени в извадката;

25. приветства факта, че съвместното предприятие КЦТ е извършило основан на риска мониторинг на проектите в съответствие с базовия контрол на Комисията, както и оценка на риска за малките и средните предприятия и новите участници; отбелязва обаче, че съвместното предприятие КЦТ все още не е разработило вътрешни насоки за консолидиране на процесите; отбелязва, че при съвместното предприятие КЦТ рискът от грешки при плащанията на безвъзмездна финансова помощ е бил по-малък поради факта, че участващите държави са извършили подробни предварителни проверки на допустимостта на разходите по проектите, докладвани за съфинансиране от държавите членки, за бенефициентите, извършващи дейност в съответните държави;

26. отбелязва със задоволство, че участващите държави са сътрудничили тясно със съвместно предприятие КЦТ и са го уведомявали своевременно за установените сериозни грешки, нередности и регистрирани фалити; отбелязва освен това, че за разлика от други съвместни предприятия, прагът от 90 % за авансово финансиране е бил приложен на ниво бенефициент, а за всички промени в разходния бюджет при членовете на консорциумите се е изисквало изменение на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова помощ; отбелязва, че съвместното предприятие КЦТ е проверявало изпълнението на тези конкретни критерии извън Compass ([8]), а служителите по проекти са извършвали стандартизирани ръчни проверки на таблици в Excel;

27. изразява съгласие с Палатата също така, че съвместното предприятие КЦТ следва да разработи вътрешни практически насоки за извършването на основан на риска мониторинг на равнището на проектите и бенефициентите и за използването от служителите на модула за управление на риска, който съществува в системата Compass;

28. призовава съвместното предприятие КЦТ да обърне внимание на слабостите при използването на инструмента за засилен мониторинг;

29. отбелязва освен това, че според Палатата не са определени конкретни действия за контрол, свързани с установените рискове, или не е определен срок за тяхното изпълнение; отбелязва, че след изтичане на определения краен срок обозначението за засилен мониторинг не е било нито подновено, нито премахнато; отбелязва освен това, че в допълнение нивото на риска не е било оценено отново от служителя след изпълнението на контролните действия;

30. изразява съгласие с Палатата, че съвместното предприятие КЦТ следва да следи за това всички действия за засилен мониторинг да са придружени от конкретни контролни действия, насочени към установените рискове, и да се проследяват в рамките на определения срок;

([6]) Консолидиран годишен отчет за дейността за 2022 г. на съвместното предприятие КЦТ, глава 4.1.1.1.

([7]) За плащанията на безвъзмездна финансова помощ, тествани при бенефициентите, прагът за оповестяване на количествено измерими грешки е 1 % от одитираните разходи.

([8]) Система на Комисията за електронно отпускане на безвъзмездни средства.

Проследяване на изпълнението във връзка с констатации от предходни години

31. отбелязва, че „констатациите“ в специфичните годишни доклади на съвместното предприятие КЦТ всъщност са „препоръки без конкретен срок“ на Палатата; отбелязва, че ЕСП ежегодно проследява изпълнението във връзка с тези констатации, като оценява техния статут като „неприключени“ или „приключени“;

32. отбелязва, че през 2021 г. Палатата е направила три констатации, две от които са приключени; неприключената констатация е свързана с необходимостта от набиране на повече членове на персонала, за да достигне до планирания брой от 50 души законоустановен персонал до 2025 г., тъй като съвместното предприятие КЦТ ще изпълнява проекти на стойност около 10,9 милиарда евро по МФР за периода 2021—2027 г.